

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Лукаш О.А., Скиба О.В.

Соціальний захист та забезпечення соціально-економічної безпеки людини є одним з головних напрямків діяльності Української держави. Конституція 1996 р. проголосила Україну соціальною державою, тобто такою, що запроваджує активну політику, спрямовану на ефективний захист та підтримку тих верств і груп населення України, які в силу різних об'єктивних умов не в змозі на рівних конкурувати на ринку праці.

Соціальний захист у сучасному демократичному суспільстві як складова загальної системи соціальної політики має вирішувати два тісно пов'язаних завдання: по-перше, забезпечити всім членам певного суспільства достатній рівень життєвих благ, по-друге - створити однакові стартові умови й можливості для всіх співгромадян щодо максимальної реалізації їхнього творчого потенціалу.

Мета соціальної політики - створення сприятливих умов для життєдіяльності пересічного громадянина, його захисту від деструктивних процесів, що притаманні трансформаційній економіці. Глибинні зрушення, котрі відбуваються в українському суспільстві, ведуть до перебудови відносин власності та влади, механізмів соціальної стратифікації, розшарування серед населення.

У ситуації докорінної та динамічної зміни суспільних відносин державна система соціального захисту і страхування, яку було створено в минулому, виявила повну непридатність. За таких умов різко зростають потреби суспільства в розгалуженій, гнучкій, науково обгрунтованій системі соціального захисту, відповідних послуг, реабілітації населення. Програми соціального захисту, через які реалізується соціальна політика держави, єдиною цілісною системою назвати не можна. Вони являють собою поєднання старих, неефективних у нових умовах методів, заходів та форм із підходами та елементами системи соціального захисту, що запозичені з іноземного досвіду.

Система соціального захисту повинна поєднувати три найважливіших напрямки соціальної політики держави, які в сукупності зможуть не лише забезпечити фізичне виживання населення, а й підтримати певний стандарт життєвого рівня в умовах

соціально-економічної трансформації суспільства. По-перше, це програма соціальної допомоги, порятунку, що гарантує громадянам, які опинилися за межею бідності і неспроможні з різних причин забезпечити собі прожитковий мінімум, можливість психофізичного виживання в кризових соціально-економічних умовах; по-друге - програми соціального забезпечення, що спрямовані на підтримання доходів, які гарантують певний рівень життя; по-третє - програми підтримки соціально-економічної активності конкретних груп населення.

Отже, соціальна політика має конкретну мету - надання особливого захисту й допомоги бідним і малозабезпеченим групам, а також розв'язання або полегшення соціальних проблем, що їх можуть спричинити економічні обставини. Крім того, постійним прагненням соціальної політики має бути досягнення значущих соціальних цілей, сприяння й посилення соціальної солідарності та загального добробуту населення. Двома основними принципами цього прагнення можна вважати: зменшення нерівності в суспільстві та уникнення економічної й соціальної маргіналізації незахищених груп населення.

Одним із найважливіших завдань соціальної політики є створення такого економічного і соціального середовища, яке б забезпечило розвиток і використання свого потенціалу кожній соціальній групі, відтак, і кожній людині.

Основним поняттям, спроможним розкрити зміст рівня потреб населення у соціальній допомозі, є поняття бідності. Бідність потрібно розуміти як соціальний стан особи, характеризований нездатністю забезпечити з особистого доходу задоволення необхідних життєвих потреб. Бідність як характеристика добробуту людини залежить від рівня прибутку та характеру його розподілення.

Наступною невід'ємною складовою державного регулювання ринку праці є встановлення розміру прожиткового мінімуму та його співвідношення з рівнем заробітної плати в Україні.

У подальшому потрібно передбачити окремі дослідження форм, методів реалізації соціальних програм того чи іншого напрямку. Зокрема, конче потрібне вивчення ефективності системи житлових та інших субсидій, цільової допомоги, пенсійного, соціального забезпечення, страхування, рівня задоволеності різних груп населення тими чи іншими соціальними програмами.